

Hartelijke groeten uit Lochem (1)

door CeesJan Frank

Lochem ontwikkelde zich al aan het einde van de negentiende eeuw tot een geliefd vakantieoord.

Het thuisfront werd op de hoogte gehouden van de grote en kleine reisbelevissen of de nieuwe woonplek via Ansichtkaarten, die vanaf circa 1900 in groten getale werden gedrukt. In de eerste jaren waren de berichtjes noodgedwongen kort en krachtig: ze mochten alleen op de fotozijde worden geschreven. Later kwam ook de adreszijde beschikbaar en sindsdien kunnen we getuige zijn van vele kleine persoonlijke verhalen, die vaak een mooi tijdsbeeld schetsen van de eerste jaren van de twintigste eeuw. Er moeten vele duizenden van deze kleine historische documentjes bestaan, in archieven, musea, in particuliere collecties of gewoon, bij u thuis. In deze nieuwe serie doet *Land van Lochem* een greep. Heeft u een oude Ansichtkaart met bijzondere geschreven tekst? Wij zijn erg benieuwd. Misschien verdient uw exemplaar een plekje in deze rubriek.

Het waren in het begin vooral welgestelden, die voor korte of langere tijd in Lochem verbleven in één van de vele hotels en pensions. Zij vonden er ruimte, rust en gezonde frisse lucht en vermaakten zich met wandel- en fietstochten in de prachtige omgeving en dagtochten naar bijvoorbeeld Zutphen en Deventer of de Veluwezoom. Vele voorzieningen en attracties (talloze horecagelegenheden,

goede spoor- en tramverbindingen, sociëteiten, de schouwburg, uitzichtpunten, een VVV) maakten Lochem tot een populaire reisbestemming. Velen die via vakantietripjes kennis hadden gemaakt met deze omgeving, vestigden zich permanent in Lochem, bijvoorbeeld aan de Nieuweweg en in Berkeloord, waar in de periode 1880-1930 vele riante villa's werden gebouwd voor de nieuwe import-Lochemers.

Een kaartje van Corrie aan Ans in Rotterdam

Ansichtkaart "Landweg bij de Cloese-Lochem", poststempel: 4 juli 1904. Collectie: B. Frank, Lochem.

Geadresseerde: Meijuffrouw A. Bol, Schiekade 4, Rotterdam (de naam Bol is niet helemaal zeker, de ansicht is ter plekke van het adres beschadigd).

Lieve Ans,

Ziezo nu is het jouw beurt om wat van me te hooren. Hoe maak je het, kind? Schrijf je eens gauw? Wij genieten zoo echt van de heerlijke natuur, 't is hier zoo heel iets anders, 't doet denken aan Oosterbeek. Je moet tegen moeder zeggen, dat ik Ampsen prachtig vind, verrukkelijke lanen en reusachtige korenvelden. Het is vandaag aldoor goed weer geweest, wel geen zon, maar toch droog. Als 't mooi weer is gaan Ro en ik morgen een fietstochtje maken. Nu kind, spoedig meer. Een van de drie antiekje's speelt op 't oogenblik piano, heel goed. Nu hoor, 't beste.

schrijving van de "heerlijke natuur" en de "verrukkelijke lanen en reusachtige korenvelden" van Ampsen doet vermoeden, dat Corrie er nog maar pas kennis mee heeft gemaakt. De vraag "Schrijf je eens gauw?" wijst er op, dat Corrie in ieder geval voor langere tijd in Lochem verblijft.

De datering van Corries kaartje wekt enige bevreemding: 17-3-13, terwijl de kaart op 4 juli 1913 is afgestempeld. Getuige de zomerse mededelingen (goed weer, korenvelden, een fietstochtje) zal de schrijfster zich wel vergist hebben.

sen, heeft ze gekozen voor een Ansichtkaartje met een laantje bij Kasteel De Cloese. Ook dit gebied was zeer in trek bij wandelaars. Kasteel de Cloese was één van de bekendste "toeristische" plekjes rond Lochem.

We zien het huis dan ook talloze malen terug op Ansichtkaarten en in toeristengidsen uit het begin van de twintigste eeuw. Het landgoed aan de Berkel bestaat uit onder meer bospercelen, die op de kaart nog een vrij jonge indruk maken.

Het bruggetje is vermoedelijk de Berkelovergang bij de Keppellaan, die in 1904 uiteraard nog onverhard was.

Hart. groeten aan Pa, Moe en Rob en zoenen voor de kleine kippie's en voor je eigen van je Corrie.

Ans en Corrie Bol waren vermoedelijk zussen. Het is niet helemaal duidelijk of Corrie haar ongetrouwde zuster - ze wordt op de kaart als "Mejuffrouw A. Bol" vermeld - vanaf haar vakantieadres een kaartje stuurde, of dat zij nog niet zo lang geleden in Lochem is komen wonen. De be-

Dat de beide zusters een hechte relatie hadden blijkt wel uit het vertrouwelijke taalgebruik van "zussen onder elkaar".

Worden met "de drie antiekjes" soms enkele oude dames (tantes?) bedoeld? En de "kleine kippie's"? Worden hier kleine kinderen of kuikentjes bedoeld?

Hoewel Corrie in haar berichtje spreekt over het prachtige Amp-

Naast de oude eik rechts op de foto staat een bankje waar de vermoeide wandelaar even kon rusten.